

Посуд, що зникає — і компанія, яка росте

У сучасному світі питання захисту довкілля та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище стають пріоритетними, спонукаючи підприємців впроваджувати нові екологічні стандарти та технології. Багато українських компаній активно працюють над інноваційними рішеннями, що спрямовані на зменшення шкідливого впливу на природу. Однією з таких є [«KBOTA»](#), яка вже понад три десятиліття є символом успішного та екологічно відповідального українського підприємництва. Фірма працює в галузі машинобудування, спеціалізується на проєктуванні та виробництві прес-форм, які є безальтернативним обладнанням для серійного багатотиражного лиття виробів із пластику під тиском.

Заснована в буремні часи після розпаду Радянського Союзу, «KBOTA» пройшла складний шлях від невизначеності до лідерства в індустрії пластмас в Україні, згадує директорка та власниця фірми, PhD з економіки Ольга Мелих.

«На початку 90-тих мої батьки вирішили ризикнути всіма своїми заощадженнями і спробувати відкрити власну справу. Мій батько був провідним інженером-конструктором та винахідником з великим досвідом у проєктуванні і виготовленні прес-форм, а мама мала знання з управління та організації процесів. Спочатку у них не було власного виробництва: батько проєктував форми, а мама шукала підрядників для їх виготовлення. Це тривало певний період, доки вони не придбали власні виробничі потужності», — розповідає пані Ольга.

За її словами, «KBOTA» завжди прагнула бути на передовій інновацій і була першою, хто ще в 2001 році привів в Україну та галузь технологічного оснащення ISO стандарти.

«Я пам'ятаю, що на той час про ISO стандарти в нашій країні мало хто знав. Я з 15 років була залучена в сімейний бізнес і з батьком регулярно відвідувала міжнародні виставки. Там ми бачили передові технології і нові підходи в роботі, які прагнули запровадити в Україні», — пригадує директорка «Квоти».

У 2020 році, у кризовий період через пандемію коронавірусу, управління компанією повністю перейняла на себе Ольга. Як тільки вдалося налагодити виробництво в складних умовах, вона зіштовхнулася з новим викликом: у 2022 році розпочалася повномасштабна війна.

«Перші шість місяців ми майже простоювали, оскільки наші міжнародні партнери призупинили співпрацю через невизначеність. Багато наших клієнтів опинилися у прифронтовій зоні, і ми втратили з ними зв'язок. Проте ця криза відкрила нові можливості: у березні до нас приєднався спеціаліст з Харкова, який допоміг запустити виробництво локальної продукції. Першими виробами у 2022 році стали деталі для турнікетів.

Прес-форми — це складний продукт, який виготовляється від 2 до 4 місяців. Ми навчилися виготовляти, наприклад, касетні форми до 20 робочих днів. Завдяки цьому ми вистояли та допомогли нашим клієнтам зберегти їх ринки», — ділиться пані Ольга.

Працюючи в індустрії пластмас, компанія навіть в умовах війни розглядала питання, як зменшити негативний вплив на довкілля. Команда активно розробляла проекти форм, які дозволяють скоротити час виробництва і відповідно — обсяги споживання електроенергії. Це позитивно вплинуло на зменшення викидів CO₂ в навколишнє середовище.

Одним із важливих етапів розвитку компанії «KBOTA» стала співпраця з Європейським Союзом та Програмою розвитку ООН. У 2024 році компанія взяла участь в унікальній для України акселераційній програмі Innovation Challenge, яку організували в співпраці з командою BOOST Impact Acceleration Programme для посилення економіки Миколаєва та Тернополя. Для участі відібрали 12 команд з-поміж мікро-, малих та середніх підприємств, які мали інноваційні ідеї у сфері «блакитної» або «зеленої» економіки. Усі учасники програми отримали менторську підтримку, бізнес-акселерацію, можливості для нетворкінгу, а також фінансування у розмірі до \$10,000 для реалізації своїх інноваційних ідей. У рамках Innovation Challenge компанія «KBOTA» представила проєкт «KBOTA Green Tech», завдяки якому фірма зможе виробляти більш екологічні продукти.

До цього, у 2023 році, компанія «KBOTA» реалізувала спільний проєкт з литовською компанією, яка розробила та запатентувала біорозкладний пластик. Тоді було виготовлено прес-форму для лиття 250 мл стаканчика для кави на виніс. Концепція литовської компанії полягала в переведенні країн Балтії на використання одноразового посуду з біорозкладного пластику. Ця тема дуже надихнула колектив «KBOTИ», і зараз у межах акселераційної програми вони планують запровадити подібну ініціативу.

«Наша мета — замінити одноразовий пластиковий посуд на біорозкладний, виготовлений з екологічно чистих матеріалів. Статистика каже, що попит на їжу на виніс у Тернополі зріс на 70% навіть під час повномасштабної війни, — говорить Ольга, — Ми плануємо виробляти спеціалізовані прес-форми та екологічно чистий посуд для готелів, ресторанів і кав'ярень Тернополя. Після використання, тара розкладатиметься, не завдаючи шкоди навколишньому середовищу, що позитивно вплине на екологію нашого міста». Підприємця додає, що «KBOTA» не планує зупинятися у своїй діяльності лише на Тернопільщині, а хоче масштабуватися в інших регіонах та виходити на експорт.

«Співпраця з Програмою розвитку ООН є важливим елементом у створенні стратегії розвитку нашої компанії. Раніше ми брали участь у спільному проєкті ПРООН та GIZ, який допоміг нам розробити експортний план. Ми вже бачимо позитивні результати від цієї співпраці як у фінансових показниках, так і в реалізації наших ідей та інновацій, що впроваджуються на підприємстві», — каже директорка KBOTИ.

Зараз компанія планує випускати власну продукцію під новою торговою маркою, яка нещодавно була зареєстрована. Після отримання ліцензії, вони виготовлятимуть, окрім посуду, товари широкого вжитку для будь-якого домашнього господарства з використанням пластику, що має біорозкладну складову.

«Ринок пластмас динамічно розвивається, і кількість компаній у цій сфері зростає. Це позитивний тренд, оскільки сприяє імпортозаміщенню з Росії та Білорусі. Крім того, дедалі більше компаній вирішують виробляти продукцію в Україні, а не за кордоном, що збільшує надходження податків до бюджету країни. Якість вироблених в Україні товарів значно покращилася в порівнянні з минулими роками, бо є тренд на відповідальність перед довкіллям і суспільством. Нам приємно визнавати, що ми є драйвером цього процесу» — резюмує Ольга Мелих.

+ [Фото](#)